

Ringmärkningsverksamheten vid Hammarö fågelstation 2011

Björn Ehrenroth

Hammarö fågelstation (59.15N/13.31E) var 2011 bemannad med ringmärkare 101 dagar, därav 93 dagar med fångst minst 4 timmar per dag. Inga märkningar utfördes i januari-april och december. Vårsäsongen utfördes märkningar 3-12 maj, 16 och 22 maj samt 3-4 juni. I juli påbörjades arbetet 12/7 och 12 märkdagar bokfördes fram till månadens slut. Med flera avbrott på sammanlagt 24 dagar bedrevs märkningar i augusti – början av november (2/8 – 7/11).

Totalt märktes 5 772 fåglar av 64 arter. Antalet märkta fåglar per 100 nättimmar var 51 individer, vilket var sämre än 2010 (64 ex). Av de märkta fåglarna var 12,6%

kungsfåglar och 26,7% mesar. Rödstrupig sångare var ny märkart, nummer 156, vid stationen.

Dagsfångster med minst 100 märkta fåglar erhöles 21 dagar, därav 1 dag med över 200 ex och en dag med över 300 ex. Högsta dagsantalet, 305 ex av 19 arter, noterades 8 oktober.

Sammanlagt 18 arter märktes i antal överstigande 100 ex: grönsiska (650), lövsångare (608), talgoxe (594), rödhake (508), blåmes (500), kungsfågel (467), svarthätta (256), trädgårdssångare (192), talltita (154), stjärtmes (145), svartmes (144), järnsparv (139), gråsiska (138),

Tabell 1. Fördelning av bemanningsdagar för märkning, nättimmar samt ringmärkta fåglar under olika månader 2011 vid Hammarö fågelstation. Ingen märkning skedde under januari, februari, mars, april och december.

Number of ringing days, net hours and birds ringed in different months in 2011t Hammarö Bird Observatory. No ringing activity in January, February, March, April and December.

Månad	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Totalt
Antal dagar	12	2	12	25	20	27	3	101
Antal nättim.	1055	170	745	2640	2300	3975	350	11235
Antal fåglar	237	30	432	1142	1507	2391	33	5772

domherre (136), gransångare (122), gärdsmyg (121), svartvit flugsnappare (106) och bofink (102).

Följande personer arbetade som ringmärkare enstaka eller flera dagar: Björn Ehrenroth, Micael Fash, Roger Jonasson, Sven Larsson, Berne Martinsson, Anders Melin och Bimbi Ollberg. Utöver att några märkare även har arbetat som assistenter, har följande personer medverkat i fångsten: S. Dahlgren, Yngve Dahlgren, Per Gustafsson, Björn Martinsson, Tina Ollberg, Jan Rees, Nina Rees och Carl Westlund.

Guidning och övrig information

Fem grupper på sammanlagt 47 personer guidades i maj. Höstens visningar inleddes 9 september och avslutades 13 oktober. Totalt 250 personer fördelade på 12 grupper fick se hur fågelmärkning gick till och informerades om fåglarnas flyttning. Fågelstationens dag 25 september var välbesökt – 625 personer besökte udden under cirka 6 timmar. Denna dag märktes 144 fåglar av 15 arter.

Sammanlagt under året guidades cirka 925 personer. Utöver bokade guidningar har många spontana visningar gjorts, när

Även under Fågelstationens dag 2011 var vädret utmärkt. Hittills har det endast kommit några enstaka regnstänk under alla år som Fågelstationens dag har genomförts. Här visar Roger Jonasson en nymärkt talgoxe vid informationsanläggningen. 144 fåglar av 15 arter märktes den dagen.

intresserade personer kommit fram och frågat. Kritik mot fångst och märkning förekommer nästan aldrig! Fågelstationens arbete har som vanligt uppmärksammats i regionala tidningar.

Fångstmetoder och märkplatser

Nätfångsten skedde i vanlig ordning vid de fasta nätplatserna kring Spången samt väster om Fyren. Bandspelare användes nästan enbart vid fångst av sparvugglor. På grund av regelbunden personalbrist var hissnäten väster om Fyren ofta oanvända.

Vårmärkningen

Tolv märkdagar 3-22 maj samt dagarna 3-4 juni gav 267 fåglar av 30 arter. Resultatet, en medelfångst på cirka 19 fåglar per dag, är medelmåttigt för årstiden. De fem vanligaste arterna var: lövsångare (60), trädgårdssångare (24), svarthätta (22), bofink (22) och rödhake (17). Ovanliga fåglar i näten var: morkulla (1), göktyta (1), stenskvätta (1) och rödstrupig sångare (1). Den rödstrupiga sångaren fångades 3 juni kl 06.45 i "fyrkanten" invid Spången. Fågeln var inte lätt att artbestämma,

3:e juni kl 06.45 på morgonen hamnade en riktig "tungviktare" i ett av näten i fyrkanten vid Spången. Michael Fasth, som ringmärkte den dagen, fick mycket huvudbry och bl a Dan Zetterström kontaktades för artbestämning. Fågeln konstaterades vara en honfärgad rödstrupig sångare i andra levnadsåret. Fyndet var nytt både för fågelstationen och Värmland och väl värt en rejäl pizza.

eftersom den var honfärgad. Efter diverse studier i olika böcker och telefonsupport från Dan Zetterström, blev fågeln bestämd till rödstrupig sångare, hona i andra levnadsåret. Vinglängden uppmättes till 62 mm. Arten var ny för Värmland.

Höstmärkningen

Under 12 dagar i mitten och slutet av juli märktes 432 fåglar av 28 arter. Medelfångsten var 36 ex/dag. Lövsångare dominerade med 193 ex och ovanliga arter i näten var göktyta (2), mindre hackspett (1) och kärrsångare (1).

25 dagar i augusti resulterade i 1 142 märkta fåglar (medelfångst 46 ex/dag) av 41 arter. September gav ett klen resultat

med endast 1 507 märkta av 39 arter under 20 dagar. Bästa månaden var åter oktober, med 2 391 fåglar av 38 arter under 27 dagar.

En av årets vinnare var svarthätta med 256 ex, därav 107 ex i september. Nytt dagsrekord med 24 ex sattes 9 september. För gärdsmyg däremot var resultatet rätt magert. Årets stora förlorare var kungsfågeln. Efter två hårda vintrar och två sannolikt dåliga häckningssäsonger redan före 2011 (610 märkta 2009 och 619 märkta 2010) blev det nu en riktig bottennotering med 467 ex märkta. Denna låga summa överträffas endast av de 327 kungsfåglar, som märktes 1987. Medelvärdet för 40 år (1972 – 2011) är 1 772

Fyra göktytor märktes i augusti. Foto: Dan Mangsbo

ex/år. Högsta årssumman, 4 490 ex, noterades 1990 och näst högsta, 4 145 ex, 2005. Tre år märktes över 3 000 ex och 10 år över 2 000 ex.

Ovanliga arter i näten i augusti – oktober, utöver vissa invasionsarter, var: göktyta (4), gräshoppsångare (1), höksångare (1), vinterhämling (2) och rosenfink (1).

Invasionsfåglar

Höstens stora begivenhet var den kraftiga invasionen av sparvugglor. Perioden 9

september – 15 oktober märktes 77 ex, den tredje högsta årssumman någonsin. Mediandatum för flyttningen var 3 oktober. Högsta dagssumman, 13 ex, bokfördes 8 oktober. Med ledning av uppmätta vinglängder och åldersbestämning framgick, att en mycket hög andel, drygt 80%, var unga honor. Av andra ugglor märktes en hornuggla och en pärluggla. Hackspettarna hade lågsäsong beträffande flyttningsrörelser. Trots 11 obs.dagar för gråspett 24/9 – 24/10, kunde inte en enda fångas för märkning. Endast 4 större

En tretåig hackspett ringmärktes under året. Foto: Dan Mangsbo.

hackspettar märktes, dessutom 2 mindre och en tretåig hackspett.

Sidensvans observerades i mindre antal 13 dagar 17/10 – 19/11. Stjärtmes, talltita och svartmes visade sig i måttliga mängder. För ovanlighets skull märktes fler talgoxar än blåmesar – 594 respektive 500 individer. Märkningen av trädkrypare, 59 ex, var långt under medelvärdet på 96 ex/år 40-årsperioden 1972-2011.

Nötkråka sågs endast en gång – 1 ex 8/10. Av 138 märkta gråsiskor var andelen brunsiskor 38%. Enstaka snösiskor fångades två dagar – 17/10 och 29/10. Vanliga korsnäbbar passerade i mindre antal. Bändelkorsnäbb rapporterades 11 dagar 26/7 – 31/8. Rätt många domherrar besökte området under senhösten och 136 ex märktes.

En rosenfink märktes under året. De som märks vid stationen är nästan uteslutande ungfåglar och inte så här granna äldre hannar.

Webadresser

KOF: www.kofkarlstad.se

Fågelstationen: www.kofkarlstad.se/hf/

77 sparvugglor ringmärktes under året, vilket är den tredje högsta årssumman någonsin. 13 ex bokfördes 8 oktober, vilket blev den högsta dagssumman. Detta ex hade den goda smaken att låta sig märkas under Fågelstationens dag.

Fågelstationens dag 2013
söndag 22 september 08:00 - 14:00

Tabell 2. Uppträdandet av invasionsarter / partiella flyttare hösten 2011 vid Hammarö fågelstation; vandringsrörelsernas relativa styrka.

The occurrence of irregular migrants in autumn 2011 at Hammarö Bird Observatory; relative strength of the movements.

6 - mycket kraftig (*very strong*)
 5 - kraftig (*strong*)
 4 - ganska kraftig (*rather strong*)
 3 - måttlig (*moderate*)

2 - svag (*weak*)
 1 - mycket svag (*very weak*)
 0 - inga observationer (*no observations*)

<i>Nyctea scandiaca</i>	0	<i>Parus montanus</i>	3
<i>Surnia ulula</i>	0	<i>P. cinctus</i>	0
<i>Glaucidium passerinum</i>	5	<i>P. ater</i>	3
<i>Asio otus</i>	1	<i>P. caeruleus</i>	4
<i>Aegolius funereus</i>	1	<i>P. major</i>	5
<i>Picus canus</i>	2	<i>Sitta europaea</i>	3
<i>Dryocopus martius</i>	2	<i>Certhia familiaris</i>	3
<i>Dendrocopos major</i>	2	<i>Garrulus glandarius</i>	2
<i>D. leucotos</i>	0	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	1
<i>D. minor</i>	2	<i>Carduelis flammea</i>	3
<i>Picoides tridactylus</i>	2	<i>Loxia leucoptera</i>	3
<i>Bombycilla garrulus</i>	2	<i>Loxia cur./pyt.</i>	2
<i>Aegithalos caudatus</i>	3	<i>Pinicola enucleator</i>	0
		<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	3

Gör som många medlemmar i KOF.

Köp handkikare, tubkikare
och fotoutrustning hos

Expert Mitt i City

på Järnvägsgatan i Karlstad.

Här finns kvalitetsmärken som Leica,
Swarovski, Zeiss och Kowa m. fl.